

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จากกระแสการพัฒนาประเทศที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่มีเป้าหมายไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม โดยเน้นยุทธศาสตร์การผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งออกโดยมุ่งหวังในเรื่องผลกำไรเป็นเป้าหมายสำคัญ ได้ส่งผลให้เกิดการพึ่งพาทั้งด้านทุน เทคโนโลยี วัตถุดิบ และการตลาดจากต่างประเทศเป็นหลัก ทำให้ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ส่งผลต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเกิดปัญหาว่างงาน ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น รับวัฒนธรรมต่างชาติมาเป็นแบบอย่างชีวิต ขาดระเบียบวินัย ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มุ่งเอาแต่เอาเปรียบ ขาดศีลธรรมและจริยธรรมมากขึ้น ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนไทยที่มีค่านิยมแบบดั้งเดิมสูญหายไปพร้อม ๆ กับการล่มสลายของสถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น สิ่งสำคัญที่สุด เมื่อสถานประกอบการหลายแห่งต้องปิดกิจการลงเนื่องจากประสบกับภาวะเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การเลิกจ้างลูกจ้างจำนวนมากส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในเมืองและในชนบท ชนชนบทได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เพราะต้องพึ่งรายได้จากสมาชิกในครอบครัวที่เข้ามาทำงานในเมือง ผลกระทบดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นตราบเท่าที่เศรษฐกิจยังไม่อาจฟื้นตัว และทิศทางของแผนพัฒนาประเทศตลอดจนแผนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจยังคงเป็นแบบเดิม

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้แนวความคิดการพัฒนาจากฐานล่างได้ถูกนำมาพิจารณาอย่างจริงจังมากขึ้น โดยเชื่อว่าสังคมจะเข้มแข็งมั่นคงได้จะต้องมีฐานล่างแข็งแรง ซึ่งฐานล่างในที่นี้คือ ครอบครัว และชุมชน เพราะหากครอบครัวและชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ก็จะทำให้ครอบครัวและชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เพราะกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือเกื้อกูลกันจะหล่อหลอมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอันหนึ่งอันเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และสามารถกำหนดวิถีชีวิตของชุมชนได้เอง

“เศรษฐกิจพอเพียง” จึงเป็นหนึ่งในแนวพระราชดำริแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานให้แก่พสกนิกรชาวไทยนำไปปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เพื่อ

นำไปเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิต โดยยึดหลักความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่
 มากไม่น้อยเกินไป และไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจที่
 พิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่าง
 รอบคอบ และความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อรับผลกระทบและ
 การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่
 คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถือปฏิบัติด้วย
 พระองค์เองอย่างต่อเนื่องและยาวนาน และทรงดำรงชีวิตเป็นแบบอย่างได้อย่างสมบูรณ์

หลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงนับได้ว่าเป็นหลักการในการยึดเหนี่ยว
 จิตใจของพลกนิกรชาวไทยในทุกระดับและทุกสาขาอาชีพ ให้มีการเตรียมความพร้อมและสร้าง
 ภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับตนเองและประเทศชาติ เพื่อลดความเสี่ยงหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจาก
 ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โดยเฉพาะหลักปรัชญานี้สนับสนุนให้เสริมสร้างเสถียรภาพทาง
 เศรษฐกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไปมากกว่าให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแต่
 มีฐานรากที่ไม่มั่นคง ซึ่งจะนำไปสู่ความล้มเหลวในที่สุด รวมทั้งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้าง
 ศิลธรรม คุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนรู้จักสามัคคี และแบ่งปัน
 ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง ในขณะที่เดียวกันก็สร้างความตระหนัก
 ในการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักความพอเพียง ความ
 ประหยัดอดออม และความพอประมาณ เพื่อนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 โดยไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยหรือทำลายให้หมดสิ้นไป แต่สามารถฟื้นฟูและอนุรักษ์สืบทอดให้แก่
 คนรุ่นต่อไปได้อย่างยั่งยืน

ความลึกซึ้งของ “เศรษฐกิจพอเพียง” นั้น อยู่ที่การเป็น *วิถีคิด* ในการดำรงชีวิตที่จะ
 นำไปสู่ชีวิตที่มีความทุกข์ลดน้อยลง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือชีวิตที่มีความสุขเพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ของการเป็น
วิถีการ ในการประกอบอาชีพ โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การมี *ภูมิคุ้มกัน* เนื่องจากการมีภูมิคุ้มกันที่ดี
 จะช่วยทำให้กิจการสามารถดำรงอยู่ได้ในลักษณะไม่เสี่ยงมากจนเกินไป ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบ
 จากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นที่ไม่อาจคาดเดาล่วงหน้าได้ หรือถ้าหากได้รับผลกระทบก็
 จะสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาเร็วพอสมควร โดยภูมิคุ้มกันที่ได้นั้นจำเป็นจะต้องมาจากการพึ่ง
 ตัวเองให้ได้เป็นส่วนใหญ่ หมายถึง ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เองหรือหาได้ง่ายในท้องถิ่นให้มากที่สุด
 ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สามารถจัดการได้หรือควบคุมได้ หรือมีทุนของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ไม่ว่า
 จะเป็นทุนมนุษย์ซึ่งก็เป็นเรื่องสติปัญญาประกอบกับความสามารถส่วนบุคคล ทุนทางสังคมและ
 วัฒนธรรม คือการช่วยเหลือเกื้อกูลและร่วมมือกัน ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทุนทางกายภาพที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนเทคโนโลยีในการผลิต การตลาดที่สามารถจัดการได้โดยไม่ยากจนเกินไป

อาจกล่าวได้ว่ายังสามารถพึ่งตนเองได้มากเท่าไร ภูมิคุ้มกันก็จะยิ่งมีสูงมากขึ้นเท่านั้น ไม่ว่าการเปลี่ยนแปลง จะเกิดขึ้นและมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดก็สามารถจัดการได้ การที่จะพึ่งตัวเองได้นั้นจำเป็นต้องมี *วิถีคิด* โดยเข้าใจความหมายของ *ความพอประมาณ* อย่างถ่องแท้ ซึ่งก็คือทำทุกอย่างเท่าที่จะจัดการได้เองโดยไม่เกินกำลังความสามารถ ถือเป็น *วิถีคิด* ที่สำคัญที่จะหนุนช่วยความสามารถในการพึ่งตนเองให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นและสัมฤทธิ์ผลได้จริง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการมี *ภูมิคุ้มกัน* ที่ดี และเมื่อสามารถมีภูมิคุ้มกันที่ดีแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปเอาวัดเอาเปรียบผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียร มีความอดทน ตลอดจนมีความเมตตาากรุณาต่อผู้อื่น นั่นก็คือ *ความมีเหตุผล* ตามความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง หากทุกคนปฏิบัติตนในลักษณะเช่นนี้ สังคมก็จะมีแต่ความสุข

ในปี พ. ศ. 2540 ซึ่งเป็นปีที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ชาวไทยจึงได้เห็นประโยชน์ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนขึ้น เมื่อวิกฤตเศรษฐกิจของสังคมไทยที่สะสมต่อเนื่องหลายปี ความฟุ้งเฟ้อจากภาวะเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ. ศ. 2530 เป็นต้นมา ทำให้สังคมไทยขาดจิตสำนึกของความพอดีและพอเพียง มีการจับจ่ายใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือยทั้งในภาครัฐ เอกชน และประชาชน การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไม่ระวังระวัง ขาดความประหยัดและขาดสติที่จะปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทรงเห็นความสำคัญของความ “พออยู่พอกิน” ซึ่งมีผลต่อราษฎรและประเทศชาติ ที่สำคัญคือเป็นแบบอย่างที่ดีให้คนไทยดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบสัมมาชีพ รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักประมาณตนและดำรงชีวิตอย่างรู้จัก “คิด อยู่ ใช้ กิน อย่างพอเพียง” หันกลับมายึดเส้นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ในการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง 5 ประการ (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2544) กล่าวคือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดีสร้างสรรคให้ตนเองและชาติโดยรวม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่งเป็นอิสระ

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่าโดยให้ยึดหลักการของความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่ทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง

5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งที่จะลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น

ทางออกของการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและสังคมในเบื้องต้นของภาคเกษตร คือ จะต้องช่วยให้ประชาชนที่อยู่ในภาคเกษตร และที่กลับคืนสู่ภาคเกษตร มีงานทำ มีรายได้ ในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างรากฐานของชนบทให้แข็งแรงเพียงพอที่จะสามารถพึ่งตนเองได้ ในระยะยาว เพราะเกษตรกรซึ่งถือว่าเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ปัจจุบันมีฐานะยากจนและประสบปัญหาหลากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญ คือ ปัญหาด้านภาระหนี้สิน

ทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรมาโดยตลอด โดยเฉพาะปัญหาหนี้ในระบบ ได้มีการผลักดันมาตรการหลายประการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งโครงการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร หรือการส่งเสริมพัฒนาทางการเกษตรหลายรูปแบบ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น เพื่อมุ่งหาทางออกให้กับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำการเกษตร และเพื่อช่วยเพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์และความสมดุลให้เกิดในระบบนิเวศน์ อันจะส่งผลกระทบไปสู่การเจริญเติบโตของประเทศอย่างยั่งยืน

“โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง” นับเป็นอีกโครงการหนึ่งที่ยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบผสมผสาน พัฒนาควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์ และการทำประมง เพื่อให้ประชาชนมีอาหารเพียงพอบริโภคในครัวเรือน และสามารถพัฒนาเป็นอาชีพหลักของครอบครัวได้ โดยเน้นให้มีการนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง

ในจังหวัดชลบุรี มีศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงที่ถือเป็นศูนย์หลักรวมทั้งสิ้น 10 ศูนย์ สำหรับอำเภอพานทอง โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงตำบลมาบโป่ง ถือได้ว่าเป็นศูนย์หลัก

ในโครงการนำร่องของสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ได้รับยกย่องให้เป็นศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรดีเด่นของจังหวัดชลบุรี ประจำปี 2550 และได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกวดศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรดีเด่นในระดับกลุ่มจังหวัด 9 จังหวัด (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ นครนายก) เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 เป็นศูนย์หลักที่ใช้เป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสืบเนื่องจากโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งฟาร์ม” มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่น่าสนใจมากมาย เช่น การส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ดี การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเห็ดฟางในโรงเรือน การปลูกแก้วมังกร การปลูกกล้วยน้ำหว้าทดแทนการปลูกอ้อยโรงงาน การปลูกต้นลิลาวดี การทำซอสพริก การทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ การเลี้ยงปลาจะละเม็ดน้ำจืด การเลี้ยงนกเลิฟเบิร์ด และการวางระบบน้ำแบบสปริงเกอร์ เป็นต้น

โดย กลุ่มเพาะเห็ดฟางในโรงเรือน ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 25 ครัวเรือน นับว่าเป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจมากที่สุด เพราะเห็ดฟาง เป็นพืชมีคุณค่าทางอาหาร อายุสั้น เพาะปลูกง่าย ไม่ต้องลงทุนสูง สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้เพาะได้ (เช่น ฟางข้าว) และเก็บเกี่ยวได้ตลอดปี โดยไม่ต้องจ้างแรงงานจากที่อื่นเพราะใช้แรงงานในครัวเรือนได้ เป็นการเสริมสร้างความอบอุ่นในครอบครัว ที่สำคัญ เห็ดฟาง มีแนวโน้มที่จะกลายเป็นพืชเศรษฐกิจของครอบครัวได้ในอนาคต เนื่องจากมีราคาคงที่ ทำรายได้ให้กับเกษตรกรได้มากและตลอดปี

จากเดิม ที่เกษตรกรมีอาชีพทำนา และรับจ้างทั่วไป เมื่อประสบกับวิกฤติทางเศรษฐกิจทำให้ขายข้าวไม่ได้ราคา และรายได้จากการรับจ้างไม่แน่นอน จึงตกอยู่ในสภาวะเสี่ยง เพราะไม่มีภูมิคุ้มกันที่ดี แต่เมื่อได้เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการอบรมความรู้จากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ก็ทำให้เกษตรกรเกิดความรู้ความเข้าใจในวิถีการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” มากขึ้น เกิดการรวมกลุ่ม เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน จนสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น สิ่งนี้จะช่วยหนุนให้เกิดการสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดี ได้นั่นเอง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พัฒนาการและปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มเพาะเห็ดฟางในโรงเรือนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณีศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” ในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึง พัฒนาการของกลุ่ม ตั้งแต่ระยะเริ่มแรกจนถึงปัจจุบันว่า มีการพัฒนาอย่างไร สอดคล้องตาม วิถีแห่งเศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่ และในแต่ละช่วงของการพัฒนานั้น มีสิ่งใดที่เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะสามารถเป็นแนวทางการพัฒนาวิถีการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตของเกษตรกร เพื่อนำไปสู่ความสมดุล และการสร้างความสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาพัฒนาการ และปัจจัยความสำเร็จ ของกลุ่มเพาะเห็ดฟางในโรงเรียน ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตในการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ และประชากร

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะเกษตรกรกลุ่มเพาะเห็ดฟางในโรงเรียน ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเจาะจง (Purposive Sample) จำนวน 5 ครัวเรือน จากสมาชิกกลุ่ม 25 ครัวเรือน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษากลุ่มเพาะเห็ดฟางในโรงเรียน ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่ระยะเริ่มแรกจนถึงปัจจุบันว่ามีการพัฒนาอย่างไร สอดคล้องตามวิถีสู่เศรษฐกิจพอเพียง หรือไม่ และในแต่ละช่วงของการพัฒนานั้น มีสิ่งใดที่เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

นิยามศัพท์ในการศึกษา

1. กลุ่ม หมายถึง กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเห็ดฟางในโรงเรียน โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
2. ปัจจัย หมายถึง ปรัชญาการณ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเพาะเห็ดฟาง
3. ความเข้มแข็งของกลุ่ม หมายถึง การที่สมาชิกภายในกลุ่มรวมตัวกัน มีการเรียนรู้ การจัดการและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการประกอบอาชีพ การสร้างรายได้ และการช่วยเหลือกันในภาวะวิกฤติ

4. ศักยภาพของกลุ่ม หมายถึง ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็ง และการพึ่งตนเองได้

5. ความสำเร็จของกลุ่ม หมายถึง ผลสัมฤทธิ์จากการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ อาทิเช่น ผู้นำ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การบริหารจัดการ การสนับสนุนจากภายนอก ฯลฯ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

6. การพึ่งตนเอง หมายถึง การดำรงสถานภาพได้อย่างอิสระ โดยไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของสิ่งใดหรือบุคคลใด มีความสามารถในการเลือกและกำหนดทิศทางหรืออนาคตเองได้ เช่น การกำหนดราคาผลผลิตในตลาด เป็นต้น

7. พัฒนาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ

8. โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ตำบลมาบโป่ง หมายถึง โครงการที่มีการฝึกอบรมทักษะความชำนาญด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะความชำนาญที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง ควบคู่ไปกับการทำความเข้าใจตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี จะเป็นผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านการบริหาร การวิเคราะห์ และวางแผน การจัดทำบัญชี ภายใต้เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการที่เหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพัฒนาการและปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มเพาะเห็ดฟางในโรงเรียนศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อต่อยอดให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่การประยุกต์ใช้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ในวงกว้าง

3. ได้บทเรียนความสำเร็จ และกรณีศึกษาจากพื้นที่จริง เพื่อพัฒนาเป็นแบบอย่าง ให้แก่ผู้สนใจศึกษาวិถีการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้ในอนาคต